

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/KL/KSO/2006/131

BETREFT: Secundair onderwijs: Diverse kosten: mededeling en informatie.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 09.02.2006

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Betrokken school

Directeur van een school.
Schoolbestuur.

1.4 CZB

In het betrokken dossier heeft de Commissie op 05.12.2005 de beslissing CZB/KL/KSO/2005/119 opgesteld.

Een aangetekend schrijven werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 09.02.2006.

De betrokken partijen werden door een aangetekend schrijven van 10.02.2006 geïnformeerd over de zittingsdag.

De school stuurt een reactie bij aangetekend schrijven van 02.03.2006.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Ouder van een leerling wenst klacht neer te leggen betreffende de kosten die worden aangerekend op de middelbare school.

- Na het doornemen van de schoolrekeningen van 12.10.2005 en 20.12.2005 is er onduidelijkheid over 20 euro voor een niet gekende reis/activiteit.

- Voor de fotokopieën wordt 0,05 euro per kopie door de school aangerekend. Aan dit tarief betekent dit dat er 675 kopieën zouden gemaakt zijn. Klager stelt dat bij nazicht van de schoolmappen nauwelijks 200 kopieën geteld worden.

- Is speciaal examenpapier echt nodig?

- Er is geen interactie in de school met de ouders. Er werd gedurende de ouderraad niet gepraat of gediscussieerd op datgene wat de vertegenwoordiging van de ouders te zeggen had.

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

‘Excursies & activiteiten’ (bijdragelijst) en voorschotten (schoolrekeningen)

De gedetailleerde bijdragelijst voor de betreffende klas 4LAT vermeldt een totaal van 58,70 euro voor excursies en activiteiten. Dit bedrag wordt gespreid over de drie schoolrekeningen per jaar. De eerste schoolrekening vermeldt een voorschot van 25 euro. Het resterende bedrag, te weten 33,70 euro wordt verdeeld over de tweede (16 euro) en de nog te volgen derde schoolrekening (17,70 euro).

Londenreis

De Londenreis behoort niet tot de verplichte activiteiten. Dit staat duidelijk vermeld in de bijdragelijst. Voor de volledigheid citeren we ook nog letterlijk uit de brief met de uitnodiging aan de ouders.

“De Londenreis kadert in de lessen Engels, maar is zeker niet verplicht. De leerlingen die meegaan maken na de reis een verslag. U kan zo’n reisverslag lezen op de website van de school. Dit verslag telt mee voor de examens van het tweede semester. Voor de leerlingen die niet wensen deel te nemen, wordt een speciaal programma op school voorzien, waarbij de nadruk ligt op de verschillen de aspecten van het leven in deze wereldstad. Zij worden hierover getest tijdens het examen”.

Juistheid/correctheid totaalbedrag ‘verplichte bijdrage’

De school wijst er op dat het bedrag van 389,88 euro op de totale schoolrekening (verplichte uitgaven zoals verzoeker het voorstelt), niet correct is. Wie alle bedragen optelt, komt aan een ‘verplicht’ bedrag van om en bij de 250 euro voor 4LAT.

We hebben een rondvraag gedaan bij de directeurs in de naburige vrije ASO-scholen in onze Scholengemeenschap. Dit leert ons dat het bedrag in onze school zeker niet hoger ligt. Wellicht is de school een met de laagste schoolrekening in de omgeving. In nabije scholen ligt de verplichte bijdrage in het vierde jaar ASO tussen 250 en 300 euro.

Schoolreglement en wettelijke verplichtingen van de school

De verweerder doet alles om democratisch en kostenverantwoord te werken. Als voorbeeld de sportdag. Naast de hoger vermelde kayakactiviteit (16,70 euro) hadden de leerlingen van 4LATA ook de keuze tussen voetocht/bowlen (3,10) en fietsen/schaatsen (4,50 euro). Dergelijke activiteiten worden nooit klassikaal opgelegd. Alle leerlingen/ouders hebben de individuele keuze. Er was een activiteit voorzien binnen elk budget en vrij te kiezen.

Alle activiteiten of excursies die (verplicht) aangerekend worden, zijn aanbevolen of zelfs voorgeschreven door inspectie, pedagogische begeleiding of leerplannen. De school rekent ze door aan de reële kostprijs of een lager bedrag.

Fotokopieën

De school gaat niet akkoord met de willekeurige telling die de verzoeker aan de hand van de mappen van zijn dochter doorvoert en als enige argumentatie gebruikt.

De procedure terzake is vrij eenvoudig en doorzichtig. In het kopielokaal ligt een legger. Hierin zijn vakjes voorzien per dag, per klas waarin de leraars of de administratief medewerker die de machine bedient de gemaakte aantallen registreren.

De maandelijkse optelsom en de uiteindelijke optelling van de maandbedragen komt in de schoolrekening terecht. De raming voor het volgende schooljaar wordt hierop gebaseerd. Deze legger ligt steeds ter inzage in het kopielokaal van de school.

Bovendien is het zo dat alle vakleraars verzocht worden om het aantal kopieën dat zij tot nu toe lieten maken voor de betreffende klas te controleren en opnieuw te melden.

De kopieën voor secretariaat, schooladministratie, interne mededelingen, communicatie met de ouders en dergelijke zijn niet aangerekend. De school draagt deze kosten.

In de hogere jaren zijn leraars bovendien geneigd te werken met zelf ontwikkeld cursusmateriaal dat ze op school voor de leerlingen laten kopiëren. Zo gebruikt men veel minder (dure) kant en klare handboeken of werkboeken. Daardoor zakt de rekening voor deze post (boekenfonds/werkboeken) uiteraard. Ouders die de omgekeerde gang van zaken in de lagere jaren gewoon waren, zien dit meestal over het hoofd.

Voorbedrukt examenpapier

Net zoals in andere scholen, gebruikt de school voorgedrukt examenpapier dat een praktische hoofding met het logo van de school draagt. Dit garandeert het invullen van noodzakelijke gegevens en identificatie.

De school ziet dit als nuttig en praktisch, maar zeker niet als elitair, gelet op de prijs van 3,60 euro op jaarbasis (vermeld op de bijdragelijst).

Interactie school-ouders / werking /schoolraad/ karakter van de school

Wat de verzoeker over de schoolraad beweert in bovenstaande passage is pertinent onwaar. Als blijk van openheid en goede wil hebben wij op de recente vergadering van 6 februari 2006 de uitspraak van de Commissie voor Zorgvuldig Bestuur met betrekking tot Tijdstip van bijdrageregeling (CZB/KL/KSO/2005/119) van 5 december 2005 en de intenties van de school nogmaals uitvoerig besproken. Op die vergadering werden ook alle bijdragelijsten per studierichting ter beschikking gesteld van de individuele leden. De vraag was expliciet om deze door te nemen en indien gewenst bedenkingen en commentaar te formuleren.

De school heeft ondertussen alle ouders die de oudergeleding van de school uitmaken gecontacteerd en hen de passage uit de klacht van verzoeker laten lezen. Zij reageerden allen met opperste verbazing. Zij bevestigen formeel dat zij helemaal niet de indruk hebben dat zij geen inspraak zouden krijgen, laat staan dat er onderwerpen “koudweg” zouden worden afgevoerd of dat “de mensen konden blijven staan kijken”. Het is ons allen, de voltallige schoolraad inbegrepen, dan ook een raadsel waar de beweringen van verzoeker op steunen.

Verweerder herhaalt dat openheid en communicatie steeds een van de handelsmerken van de school zijn geweest. Binnen de middelgrote school (466 leerlingen) is de directie steeds voor een persoonlijk gesprek, op school, per telefoon, fax of email, bereikbaar voor alle ouders.

Redelijkheid ontmoet hier redelijkheid. De communicatie met ouders verloopt op de school in een constructieve en samenwerkende sfeer en vanuit een wederzijds respect en een gezamenlijke betrachting het beste te doen voor de leerlingen.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

27 maart 2006, 12u.30

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Ann Beckers, Etienne Becuwe.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

De ouders van een leerling.

De directie van de school.

5. BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art.V.13 In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

* 2 april 2004 - Decreet betreffende participatie op school

Art. 17. De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

* Omzendbrief SO/2004/06 van 5 mei 2004 betreffende extramurale activiteiten in het secundair onderwijs.

* Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 inzake lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is inzake bijdrageregeling, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Beslissing

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij

rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie zorgvuldig bestuur neemt kennis van de verklaringen van het schoolbestuur over hun beleid inzake kosten. Er worden inspanningen geleverd om de bijdrage van ouders kritisch te bekijken: maatregelen inzake kopielokaal, niet doorrekenen van administratieve kosten, geen dubbel gebruik handboek en kopieën, gesprekken met leraars en schoolraad. Het is wenselijk dat dat beleid aangehouden wordt en zichtbaar is voor alle geledingen (o.a. ouders) van de lokale onderwijsgemeenschap.

De Commissie zorgvuldig bestuur bevestigt haar beslissing CZB/KL/KSO/2005/119 van 5 december 2005. De onderwijsregelgeving voorziet dat de omvang van de bijdrage te sprake komt via overleg in het participatieproces. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Ouders, personeel en school kunnen er in de schoolraad bespreken of bepaalde schooluitgaven wenselijk zijn (vb. examenpapier, handboek en/of kopie, Londenreis) en of een bepaalde schoolbijdrage wenselijk en correct is (bv. bedrag per kopie). Rekening houdende met de bevoegdheden bij decreet van de schoolraad geeft de Commissie zorgvuldig bestuur voorrang aan het proces van participatie. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders schriftelijk en duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen. De ouders moeten voor de start van het schooljaar een overzicht hebben van de kosten voor het betrokken schooljaar. Concreet in dit dossier dient de school in mei-juni 2006 het nodige te doen met het oog op de start van het schooljaar 2006-2007.

De Commissie herneemt haar standpunt dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Concreet betekent dit o.a. als de school belangrijke bedragen aan fotokopieën aanrekent er hierover de nodige informatie beschikbaar is. Enkel kopieën die de leerlinge effectief gebruikt kunnen aangerekend worden. De informatie tot in het detail dient niet op initiatief van de school aan alle ouders medegedeeld te worden, enkel aan hen die erom vragen. Het is aan ouders een constructieve communicatie op te starten om over gedetailleerde elementen van de bijdrageregeling uitleg te bekomen, ofwel via de participatieorganen (schoolraad) of rechtstreeks met een aanspreekpunt in de school. Als in het gesprek school – ouders blijkt dat er geen kost of uitgave is door de school van een bepaald bedrag (hier 20 euro) voor een bepaalde leerling, dan dienen de ouders het bedrag niet te betalen.

Tenslotte wijst de Commissie zorgvuldig bestuur op het decreet inzake participatie. De decreetgever geeft opdracht aan de schoolraad om voldoende communicatie te voeren over zijn werking (artikel 17, decreet 2 april 2004). Het is wenselijk dat hieraan blijvend aandacht besteed wordt.

5.5 Sanctieregeling

De Commissie zorgvuldig bestuur beslist om geen sanctieregeling op te stellen.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de dag na de postdatum van de betekening van deze nota, een beroep ingesteld worden bij de Vlaamse Regering.

Brussel, 27 maart 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter